

Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački

Homilija

u euharistijskome slavlju u Nacionalnome svetištu sv. Josipa u Karlovcu
prigodom hodočašća članova Druge sinode zagrebačke nadbiskupije
u Godini sv. Josipa

Subota, 16. rujna 2017. u 11 sati

Liturgijska čitanja: 1Tim 1, 15-17; Ps 113/112, 1-7; Lk 6, 43-49

1. U ovome svetištu kao članovi Sinode povezujemo svoje dioništvo u Crkvi i povjerenu nam službu u sinodskome hođu sa svetim Josipom. A Marijin Zaručnik i naš Zaštitnik nije tek *usputnik* naše Sinode, nego je naš istinski *suputnik*.

U svjetlu naviještene Božje riječi prepoznaju se iskre koje pripadaju plamenu Josipova življenja, njegove utjelovljene ljubavi koja i nas nadahnjuje.

Neposredno prije riječi iz današnjega Evanđelja, Isus nabraja obilježja lažnih vjernika: slijepi, preuzetni, strogi prema drugima i popustljivi prema sebi te – ponajviše – umišljeni da njima ne treba ni oprostjenja ni obraćenja.

A koji je duh ispravan pokazuje sveti Pavao koji ispovijeda Isusa Krista „koji dođe na svijet spasiti grješnike, od kojih sam – kako piše – prvi ja“. On na sebi prvome osjeća „pomilovanje i strpljivost“. Iz toga prepoznavanja dolazi radosno i postojano prihvaćanje i vršenje Božje volje. Tim stavom, koji susrećemo i kod svetoga Josipa, i mi živimo ovo hodočašće, da bismo bolje prepoznali, prihvatili i činili.

2. Isus nam iznosi pred oči sliku i unosi u srce misao o najvećoj poteškoći: o lošem stablu koje donosi loše plodove. Ali mi nismo prepušteni nesigurnosti i tjeskobi. Dano nam je prepoznati i pozvani smo prihvatiti ucijepljenost u jedino dobro stablo koje donosi dobre plodove – drvo Božjega milosrđa, drvo Kristova križa s plodovima Božjega Duha, a to su: ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost (*Gal 5, 22*). I, dok loše stablo ne postaje dobrim, čovjeku je ponuđen upravo taj *put obraćenja prema dobru* koji je Bog otvorio darom Isusa Krista.

Evandjelje je neprestani poziv na obraćenje, a kršćanski se život vrjednuje samo po dobroti srca, očitovanoj u djelima ljubavi. Sve drugo: molitva, pobožnosti, lijepe misli i osjećaji vode prema utjelovljenoj vjeri ili ostaju bez smisla. Dobrota se očituje u konkretnoj ljubavi prema bližnjima, prema riječima Poslanice sv. Ivana: „Dječice, ne ljubimo riječju i jezikom, već djelom i istinom.“ (1Iv 3, 18)

3. Tu cjelinu Isus zaključuje prisporobom o kući izgrađenoj na čvrstom temelju (Matej piše o stijeni ili pijesku), pri čemu je to djelo slika života čovjeka u traženju sreće i punine života. Isus i nama pomaže vidjeti događaj Sinode u onome što mu je bitno i u čemu nam je uzor i zagovornik sveti Josip.

Privuklo me nekoliko naglasaka.

Učitelj uspoređuje djelo ljudi koji su izgradili kuću. *Pozornost nije stavljena na ljepotu i veličinu građevine, nego na temelje.* To je prvi itekako važan naglasak.

Temelji se ne vide, ne upadaju u oči i nitko ih ne zamjećuje, a ipak su najvažniji dio zgrade. Temelji odlučuju o stabilnosti, trajnosti, dakle o budućnosti kuće.

Tako je u životu kršćana i cijele Crkve. Važne su odluke dozrele u tišini i molitvi, u slušanju Božje riječi, u razlučivanju i raspoloženju srca koje želi nositi živote drugih, kao temelj onoga što je kasnije svima pred očima. Zar ne možemo od svetoga Josipa i od blaženoga Alojzija učiti da se svetost gradi u tišini, bez buke i nametanja? Velika djela nisu tek slučajni bljesak, nego iza sebe imaju skrovitost i ustrajnost. Veličina koja se vidi leži na snazi malenosti koja je u konačnosti poznata samo Bogu.

To nam govori i ova crkva, ovo svetište, građeno snagom malenosti i skrovitosti, nošeno duhom poniznosti i pouzdanja u Boga. Tu se otvara Josipova ljepota, ugrađena u otajstvo Božje građevine, kojoj je zaglavni kamen Isus Krist. Tako je i vidljivost Crkve i njezina snaga nošena onim što je oku nevidljivo, ali duboko usađeno i dohvatljivo srcem.

4. Čovjek koji gradi na stijeni ulaže puno napora, jer prepoznaje na koji se način ostvaruje stabilnost. Drugi pak ide lakšim putem; jednostavnijim, ekonomičnijim i bržim putem. Evandelist Matej za prvoga kaže da je mudar, dok je žurba drugoga znak bezumnosti.

Suprotstavljeni su stavovi *slušanja i činjenja*, slušanja i nečinjenja. Dakle, dvojica imaju zajedničko to što slušaju ili bolje to što čuju Božju riječ. A velika je razlika između 'slušati' i 'poslušati', utjeloviti Riječ, biti živući prijepis Riječi koja se čula.

Zato je zanimljiv sveti Josip, od kojega nam nije sačuvana niti jedna njegova riječ, a ipak je on živući, utjelovljeni prijepis i glas Božje Riječi. Netko će ju čitati kao šutnju, a ona je zapravo najčistiji i najrječitiji govor.

Sveti Josip je čuo i prihvatio riječ, razmatrao ju i zavolio, molio ju i čuvao, usvojio i ostvario. To nije plod žurbe i površne dopadljivosti.

5. Treći naglasak nalazi se u tome što je prispodoba na tragu pouke o *dvama putovima*. Neki će u tome čitati radikalnost: *ili-ili*. Ili kuća ostaje čvrsto na svome mjestu ili se ruši.

Koliko god našem vremenu bili dragi neki 'treći putovi', evanđelje u temeljnim pitanjima ne dopušta polovičnost, putove uzmaca i takozvane 'sigurne izlaze'. Ne zato što bi željelo čovjeka stjerati u tjeskobu, nego zato što sadrži puninu.

Čini se da graditi na stijeni znači graditi na ljudskim izračunima, a ne na pouzdanju u Boga; čini se da onaj koji gradi na pijesku ima više vjere da će Bog već nekako tu kuću održati na životu. No, to je lakomislenost koja ne uzima ozbiljno ni život na zemlji ni pogled prema vječnosti ni darove kojima nas je Bog obdario.

Građenjem na stijeni svoj život stavljamo u Božje ruke, koristeći sve što nam je Bog dao, uključujući i svoje umne sposobnosti, svoj razum i volju, dajući vrijednost stvorenomu svijetu, ali ne posvemašnju, ne grčevito držanje za prolazno.

Građenjem na stijeni otkrivamo ljepotu koja ne daje prostora neplodnoj nostalgiji i svojim slobodnim prihvaćanjem proširujemo srce za neočekivano i naizgled nemoguće, za ono što čini darivanje u ljubavi. I Josip i Marija su pred tim nemogućim zastali, vidjeli svoju granicu i otvorili srce Onomu komu ništa nije nemoguće.

6. Na koncu, četvrti naglasak vidim u *slici bujice*, u nevoljama koje su za obje kuće izvanjski jednake. Gospodin ne šteti svoje učenike. Štoviše, čini se da je njima teže nego drugima. Božja prisutnost i pouzdanje u njega ne mijenjaju izvanjsku

stvarnost, nego odnos prema njoj. Poteškoće ne nestaju, nego se živi sigurnost da nismo sami i napušteni, da Bog i to što se čini nepogodom vodi prema dobru.

Na naš život mogu navaliti bujice, ali on je na Kristovoj stijeni, na Bogu živomu komu psalmist molitveno uzvikuje: *Blagoslovljen Gospodin, hridina moja!* (Ps 144, 1) Taj je naglasak usmjeren prema vječnosti. Ona je ključ čitanja prolaznoga.

I tu nam ususret dolazi sveti Josip, oslonjen na tu Stijenu, odlučan i odvažan gledati pogledom koji mu je podaren u njegovoj vjeri. Pred nama je i s nama blaženi Alojzije kod koga se vidi taj susret bujica i Stijene, dajući nam sigurnost da ništa što činimo s Bogom ne može biti razoreno i da svoj smisao prenosi na nove naraštaje objavljujući trajnost.

7. Moleći za našu Crkvu u djelu Sinode molimo prepoznavanje Krista kao jedinoga stabla dobrih plodova. Molimo za učvršćivanje temelja znajući da naš trud na kraju možda uopće neće biti vidljiv, nastojeći oko nutarnje snage, a ne izvanjskoga dopadljivoga dojma. Vjerujem da ste se barem na tren našli pred odgovornošću za Crkvu i postali svjesni da se ovo što činimo tiče temelja i da se naš trud na kraju neće isticati. Ali i nevidljiv, ostaje dragocjen.

Molimo za pozorno osluškivanje koje prerasta u ponizno i nesebično činjenje. Molimo za predanost, otvorenost srca i darivanje iz kojega se rađa Radosna vijest 'nemogućega'. Molimo za maštovitost koja upućuje prema vječnosti i ostavlja sjeme nade.

I zahvalimo Bogu za Josipov hod. To je hod u vjeri na kojemu se nalazi: radost zaljubljenosti, prokušanost vjernosti, zahtjevnost snova, plodnost šutnje, vedrina pouzdanja i ljepota ispunjenja.

Amen.